Sverre Dan Joensen um framtíðar undirgrundarpolitikkin:

Skilagott at lata løgmann umsita undirgrundina

Við at lata sjálvan løgmann umsita undirgrundina sum sítt málsøki hava føroyingar víst umheiminum, at vit meta hetta mál at hava so stóran týdning, at allar avgerðir skulu verða tiknar av landsins hægsta leiðara og ikki av einum ella øðrum ráðharra heldur Sverre Dan Joensen. Mynd kalmar

-Tað at føroyingar nú tosa um at skipa fyri eini langtíðartilrætting av undirgrundarpolitikkinum kann merkja, at føroyingar nú eru við at seta hol á eina heilt nýggja politiska tíð, sum kvettir við fortíðar "Hovsa"-loysnir skrivar Sverre Dan Joensen, oljuserfrøðingur í 1. grein síni um framtíðar oljuvinnu her á landi.

Det var ein fornøjelse for mig at »studere« sidste lørdags udgave af »Sosialurin«, fordi jeg kunne se, at der nu virkelig er begyndt at komme en seriøs diskussion i gang om en eventuel »olie-udvinding på Færøerne.«

Avisen indeholdt både et interview med:
A: Lagmand, Marita Petersen og
B: Geolog Steffan Hultberg

A: Alle sager vedrørende undergrundensorterer direkte under lagmanden

I henhold til min personlige opfattelse er det mest betydningsfulde, der er sket inden for »olie-udvindings-sektoren«, — siden overdragelsen til det færøske landsstyre — er vedtagelsen af, at *alle undergrunds-anliggender nu sorterer under lagmanden,* og ikke under et eller andet underordnet ministerie.

Et skib bør altid kun have en kaptajn

Herved har Færøerne vist hele verdenen, at man anser spørgsmålet om »olie-udvindingen« for at være så vigtigt, at alle beslutninger bør afgøres *»på højeste plan«*.

Nu er det juridiske ansvar for beslutninger »legaliseret«. Hvorved man undgår mulighederne for »kommunikationsmisforståelser«, (forskellen mellem »hvad man har diskuteret«, og »hvad man har vedtaget«), misforståelser, der juridisk og økonomisk kunne blive meget alvorlige.

Herved bliver »olie-sektoren« anbragt på et højere plan, hvor den er fritaget for mistanken om »dobbelt roller«, »sammenspisthed«, og »inside-information«, hvad der ellers let kan blive tilfældet i et lille samfund.

Desuden foretrækker »chefer for multinationale koncerner« at forhandle direkte med »toppen«, og ikke med en »minister«, denne holdning er alment gældende, og endnu mere betydningsfuld, når landet er så lille som »Færøerne« er.

Ansvars-området er ikke placeret ved en »person«; men ved »lagmanden«, der er den højeste »institution« på Færøerne.

Respekten for lagmands- institutionen afhænger af personen

Den respekt, der står om »lagmands-institution« er naturligvis stærkt påvirket af den person der »beklæder posten«.

Som en »halv-færing«; der bor i udlandet, og kun informeres om færøske forhold gennem »aviser og andre journaler«, gælder det mig altid, at se den »respekt« hvormed den »seriøse presse« omtaler Færøernes lagmand, Marita Petersen.

Det må være meget svært — især for en kvinde — at skulle overtage lagmands-posten, midt i en økonomisk krise, der kun kendes værre meget få steder i verdenen.

Jobbet har medført adskillige rejser til Danmark, for at anmode om store lån til at afbøde de værste og mest presserende følger af fiskeri- krisen og resultatet af en »økonomisk overoptimisme« i forbindelse med »manglende økonomisk kontrol og overblik«.

Dette tiltrods har jeg ikke i en eneste dansk eller udenlandsk artikkel set Marita Petersen omtalt i »nedsættende vendinger« eller på en »satirisk eller ondskabsfuld måde«.

Dette må nok betragtes som noget af et særsyn, idet Marita Petersens ledsagere på disse ture i langt de fleste tilfælde, har formået at blive genstand for dagspressens kritiske og satiriske omtale, som regel på grund af deres mere eller mindre velovervejede vredes udbrud.

Det er nok en »personlig egenskab«, som meget få er i besiddelse af, det, at man kan »bevare sin naturlige værdighed, selv når man er ude at låne penge«.

Interviewet med Marita Petersen

Marita Petersens behandling af »langtidsplanlægningen for Færøernes undergrund«, repræsenterer tilsyneladende en helt ny, moderne og professionel procedure i landsstyrets arbejdsform – hvilket også er årsagen til den megen kritik og utilfredshed blandt andre landsstyre medlemmer.

Denne »nye procedure« består af:

1. Spørgsmål-formulering: »Hvorledes skal Færøernes udnyttelse af undergrunden planlægges på langt sigt«.
2. Det færøske landsstyre nedsætter en arbejdsgruppe af specialister og fagfolk inclusiv udenlandske, da det skønnes formåls-tjenligt.
3. Fastsættelse af en dato, hvor arbejdsgruppen skal fremkomme med en rapport om emnet.
4. Videre diskussion og beslutningstagning i forforbindelse med emnet udskydes indtil rapporten er modtaget.

Her er det allervigtigste, at denne beslutning fastholdes — uanset hvor mange der forsøger at fremtvinge en hurtigere løsning. — så arbejdsgruppen kan få tilstrækkelig tid og ro til at udarbejde rapporten i.

5. Rapporten uddeles til landsstyrets medlemmer, så rigtigheden af de i rapporten anførte synspunkte kan verificeres og diskuteres.

Her ligger det »nye«, idet landsstyret er i besiddelse af *et kvalificeret beslutningsgrundlag«*, incl. opstilling over de forventede økonomiske konsekvenser, af de forskellige valg-muligheder.

Herved bliver arbejdsindsatsen for landsstyrets medlemmer reduceret til, at vurdere disse »facts« ud fra et politisk og samfundsmæssigt synspunkt.

6. »Olie-udvindings strategien« og taktikken vedtages.
7. Nødvendige lovændringer forberedes og vedtages.

Når »langtidsplanlægningen« er vedtaget kan samfundet og befolkningen begynde at udarbejde deres egne planer, så de passer ind i det »fremtids-skelet«, som »langtids-planlægningen« repræsenterer.

På denne måde kan »olie-udvindingen«, planmæssigt og økonomisk udvikle sig til en »olie-sektor«, som et solidt alternativ til fiskerisektoren.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at *»langtidsplanlægning« intet har med »en sen opstart«, at gøre;*

Men det angiver kun, at man for sig selv og andre har gjort det klart »hvad«, de skal ske og »hvornår« det skal ske. »Langtids-planlægning« kunne lige så vel betyde, at arbejdet påbegyndes »her og nu«, men på en »organiseret måde«.

En meget vigtig del af »langtids-planlægningen« er, at man *følger* den fastlagte tidsmæssige- og økonomiske ramme, og at »planen opdateres« regelmæssigt, så alle ved, at de kan regne med at indholdet af planen er »up to date«.

Langtids-planlægningen for udnyttelsen af Færøernes undergrund kan danne forbillede for omstruktureringen af fiskerisektoren

Modellen for *»langtids-planlægningen af undergrunden« kunne gentages*

Framhald á síðu 23

Oljuorðaskifti í Sosialinum

Nú oljuráðleggingarnevndin er í ferð við at leggja seinastu hond á frágreiðing sína til landsstýrið um okkara framtíðar undirgrundarpolitik fer Tíðindablaðið Sosialurin at royna at birta upp undir almenna orðaskiftuð um framtíðar kanningar og nýtsluna av møguligum ráevnum í undirgrundini.

Vit hava longu prentað fleiri áhugaverd innlegg umframt greinar í hesum sambandi. Í dag og í komandi bløðum fer Sverre Dan Joensen. "hálvur" føroyingur og búsitandi í oljulandinum Bahrain at gera sínar viðmerkingar til hetta stóra og álvarsliga mál. Flestu av viðmerkingum hansara snúgva seg greinar. sum hava staðið í Sosialinum

nøvn nú

Góða Monika
Hjartaliga tillukku við 16 ára føðingardegnum 22 mai. Skikka tær nú so pent, dúdlan
[illegible] Latla

Tillukku.
Argjafrensarnir

Góða Monika
Hjartaliga tillukku við 16 ára degnum tann 22. mai. Nú mást tú skikka tær betur, tá tú fert yvir til USA. Eg fari at sakna teg
Heilsan Anna

Góði Janus!
Hjartaliga tillukku á 12 ára degnum 21. mai
Heilsan Eyfinn, mamma og babba

Góði babba
Eg og mamma ynskja tær hjartaliga tillukku við 25 ára degnum og alt gott framyvir
Heilsan. Janett

Góða Elin!
Hjartaliga tillukku við 16 ára degnum 20. mai. Vit fara at sakna teg aftan á summarfrítíðina, tá tú ert farin til Danmarkar.
Heilsan, A.B.M.T.
PS: Kom onkuntíð í býin!

Góða Nomi!
Hjartaliga tillukku við degnum tann 19.
Heilsan, vit í H

PRÓGV

Torben Nielsen, Streymnesi, hevur fingið sveinabræv sum húsasmiður. Hann lærdi hjá P/F Norðsetur í Hvalvík, lærumeistari var Helgi Olsen

Claus Hansen, Tórshavn, hevur fingið sveinabræv sum húsasmiður. Hann lærdi hjá P/F Jørgen Christiansen á Hvítanesi, lærumeistari var Jørgen Christiansen.

Heini Suni Sørensen, Hoyvík, hevur fingið sveinabræv sum húsasmiður. Hann lærdi hjá Gunlaif Vestergaard, timburmeistara í Hoyvík.

Gunnar Osbjørnsson Olsen, Syðrugøtu, hevur fingið sveinabræv sum bilmekanikari. Hann lærdi hjá P/F Leirvíkar Sørvisstøð, við Peturi Højgaard sum lærumeistara, og hjá P/F Hera Thomsen, Norðragøtu, við Kjartani Simonsen sum lærumeistara

[illegible]

Shabanu

Nýggj ungdómsbók um oyðimarkargentuna Shabanu, sum er fyri harðari lagnu. Eldri kunnu eisini lesa hesa bókina og

Søgan hevur lært okkum, at gamalt hvørvur og nýtt tekur við. Soleiðis er gongdin. Men onkustaðni livir enn gomul mentan, og eitt dømi um hetta er fjakkfólkamentanin í arabisku londunum.

Heilt undan ávirkan frá nútímans samfelagnum sleppur ongin, men í arabisku londunum livir fjakkfólkið tó framvegis eina tilveru, sum í mongum lutum er meinlík teirri, sum hvað hevur verið í øldir. Tað er hesa mentan amerikanska tíðindakvinnan *Suzanne Fisher Staples* hevur sett sær fyri at lýsa við bókini um arabisku gentuna Shabanu.

Suzanne Fisher Staples hevur í mong ár starvast sum tíðindakvinna hjá UPI í Asia. Suzanne er ættað úr Pensylvania í USA, men hevur í yrki sínum búð ymsastaðni í Asia, t.d. í Hong Kong, Pakistan, Afghanistan og í India. Í Pakistan var hon nógv saman við fjakkfólkinum, nomadunum, í Cholistan-oyðimørkini. Tá fekk hon hug at skriva eina søgu um lagnuna hjá hesum fólki, og hetta er upprunin til bókina SHABANU Oyðimarkardóttir.

Shabanu er yngra dótturin í einum fjakkfólkahúski í Cholistan-oyðimørkini í Pakistan, og tað er hon, sum sigur frá. Eldra systir hennara, Phulan, er trúlovað Hamir, og brúdleypið stendur fyri durum. Avgjørt er eisini, at 11 ára gamla Shabanu skal giftast við yngra bróðuri Hamir, Murad, árið eftir.

Alt tykist vera lagt so avbera væl til rættis, men ein dagin hendir tað, at góðseigarin í bygdini, har Hamir býr, fær tokka til Phulan og vil eiga hana. Stríð tekur seg upp, og Hamir verður dripin. Endin á stríðnum verður, at neyðsemja verður gjørd. Avgjørt verður, at Phulan skal giftast við Murad, og at Shabanu í staðin skal giftast við einum eldri bróðri hjá góðseigaranum. Bróðurin eitur *Rahim*, og hann er ríkur, men eldri maður og hevur longu trimmandan triggjar konur.

Bókin Shabanu Oyðimarkardóttir er spennandi lesnaður hjá bæði ungum og eldri. Hon er áhugaverd mynd av eini fremmandi mentan, men eisini væl skrivað søga. Vit fáa tokka til litlu gentuna Shabanu, sum noyðist at ganga undir so harðar treytir, tí stríl er í Shabanu, og lesarin hómar, at hon er ein persónligheit, sum ikki bakkar fyri tí fyrsta og besta. Harðu livunniløðurnar gera, at hon noyðist at akta avgerðir pápans, men kortini eru viðurskiftini millum hana og pápan góð.

Shabanu er skrivað í virðing fyri teimum sermerktu livunnistøðunum, sum fjakkfólkið í Pakistan livir undir. Bókin Shabanu Oyðimarkardóttir er hugtakandi og spennandi lesnaður hjá bæði ungum og eldri.

Bókin er 276 síður og kostar 140 kr. í bókabúðunum. *Bergljót av Skarði* hevur týtt Shabanu til føroyskt. Pf. Einars Prent hevur gjørt prentarbeiðið og Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur út.

Undirbygd tíðindi Sosialurin

Framhald av síðu 14

[illegible]

A. «[illegible] fiskeriudviklingsrog»
B. «[illegible]»

Idet landsstyret kunne nedsætte en

[illegible]

Alle rapporternes forlag skal ledsages af en «konsekvens-analyse» der redegør for de økonomiske og samfundsmæssige følger.

4. [illegible]

[illegible]

Marita [illegible]

... mner for «fastlæggelse af Færøernes langtidsplanlægning for undergrunden» [illegible]

Lesarabrøv

Ábyrgdarloysingar og syndabukkar

Nógv orð verða søgd og skrivað, sum betur vóru ósøgd og óskrivað. Sosialurin ummælir í leiðaranum (nr. 47) eina sendinøð í SvF, sum Tróndur Djurhuus hevur lagt til rættis. Gott ummæli. Men ... men, so standa nakrar linjur í leiðaranum, sum eg fyrst fekk kvalma av, og síðan bleiv tað til «andstygd» fyri javnaðinum. Sitat: «... ikki bert politikarar, sum hava víst ábyrgdarloysi. Tað hava vit øll. Vit skulu ikki nú fara at leita eftir syndabukkum, tí vit eru øll syndabukkar».

Nei, nei og aftur nei. ØLL eru ikki syndabukkar og ØLL eru ikki ábyrgdarloysingar, men tú kanst kanska í eini seinni oddagrein skriva navnini á teim politikarum, bankastjórum og vinnulívsstjórum, sum hava koyrt landið á reyvina. ØLL eru ikki syndabukkar og ábyrgdarloysingar. Men hesir triggir bólkar passa best til heitini, og hesir áttu allir sum ein at tikið fylgjurnar og farið frá og skammast. Men tí verri er neyvan skomm at spyrja í teimum. Ein danskur politikari pankaði saman, tí hann av óvart, ein góðveðursdag í fjør, var farin út úr einum handli og hevði gloymt at gjalda fyri ein ispinn. Bert moralurin beyð honum umóti at halda fram. Hvat gera okkara ábyrgdarfólk? Teir siga seg ikki renna undan nakrari ábyrgd, ergo er alt teirra ábyrgd og IKKI OKKARA ALRA. Lat vera við at leggja 47.000 fólk undir nakað, sum bert 100-200 hava ábyrgdina av.

Vinarliga

J. Johannesen

Várkappríðingin í Vágum
verður leygardagin 5. juni

Seinasta freist at melda til er 29. mai á tlf. 32875 ella 32710

Vaga Ríðingarfelag